

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 04.03.2024 § 93

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.03.2024

§ 93

Valtionosuudet 2024, opetus- ja kulttuuriministeriö

53/02.02.00.04/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Controller Maija Laine p. 044 716 1433

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen 29.12.2023 opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta vuodelle 2024 perusteluosassa esitetyn mukaisesti.

Perusteluosa

Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 3/2020) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kaupunginhallitukselle tuodaan osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn opetus- ja kulttuuriministeriön päätös kunnalle myönnettyistä valtionosuuksista ja sen vaikutukset kunnan talouteen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on tehnyt 29.12.2023 vuotta 2024 koskevan päätöksensä opetus- ja kulttuuritoita varten käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta, jolla rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, vapaan sivistystyön koulutusta sekä opetustuntimäärän perusteella taiteen perusopetusta, kuntien liikuntatoimea ja nuorisotyötä sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toimintaa. Valtionosuus on laskennallinen ja muodostuu suoritteiden ja laskennallisten yksikköhintojen tulosta. Päätöksen rahoitussuorite määräytyy tilastointipäivien 20.1.2023 ja 20.9.2023 ilmoitusten perusteella, asukasmäärittäin tai OKM myöntää ne erikseen.

Valtionosuudesta vähennetään kunnan asukasmäärään perustuvat omarahoitusosuudet lukiokoulutuksen ja ammattikoulutuksen järjestämiseen (2024: 299,59 euroa/asukas, 2023: 285,92 euroa/asukas). Tämä vähennys muuttaa Lahden kaupungin OKM:ltä saaman rahoitusosuuden palautettavaksi. Vuoden 2023 palautettava osuus oli 3,7 milj. euroa ja talousarviossa vuodelle 2024 palautettavaksi osuudeksi arvioitiin 3,9 milj. euroa.

OKM:n päättämät valtionosuudet ja kaupungin talousarvio 2024 ovat:

Peruste	OKM:n päätös	Talousarvio 2024
Myönnetty valtionosuus	33 581 563	
Kunnan omarahoitusosuus, lukiokoulutus	-11 461 090	
Kunnan omarahoitusosuus, amm.koulutus	-24 542 139	
Yhteensä	-2 421 666	-3 900 000

OKM:n valtionosuus on laskennallisista perusteistaan huolimatta yleiskatteellinen erä, jonka käytöstä palvelujen tuottamiseen voi kaupunki itsenäisesti päättää. Se huomioidaan (maksetaan tai vähennetään) peruspalvelujen valtionosuuden maksatuksen yhteydessä kuukausittain.

Opetushallitus on kerännyt perustietokyselyillään 20.1.2023 ja 20.9.2023 oppilas- ja suoritemäärätiedot vuoden 2024 valtionosuuspäätöstä varten. Tiedot tallennetaan mm. Lahden kaupungin käytössä olevaan sähköiseen Primus-oppilasjärjestelmään, josta tiedot ovat siirtyneet automaattisesti KOSKI-tietovarantoon vuodesta 2018. Opetushallitus poimii esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen tiedot KOSKI-tietovarannosta valtionosuusrahoitusta varten.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa perusopetuksen tutkintoon valmistavan koulutuksen rahoituksen 20.9.2023 ja 20.9.2024 keskimääräisen opiskelijamäärän mukaiseksi vuoden 2024 loppuun mennessä. Myös lukiokoulutuksen vuoden 2024 rahoitus tarkistetaan vuoden 2024 lopussa siten, että rahoitus lasketaan 20.1.2024 ja 20.9.2024 tilastointipäivien painotetun opiskelijamäärän mukaan. Nämä rahoitukset myönnetään siten ennakkollisesti ja tarkastetaan myöhemmin vastaamaan rahoitusperusteita.

Myönnettyyn päätöksen liittyvät perusyksiköt on tarkasteltu. Tarkastelussa on tullut ilmi, että OKM:n päätöksen pohjana olevat tiedot ovat osittain virheellisiä. Päätöksen mukaisen laskelman kohdan

- perusopetuksen tutkintoon valmentava koulutus -suoritteen oikea lukumäärä 9 (KOSKI-tietovarannossa 9, päätöksen perusteena 8, laskennallinen peruste/oppilas 8708,95 euroa)

- lukiokoulutus, nuorten oppimäärä -suoritteiden oikea lukumäärä on 2154,9 (päätöksen perusteena 2150, laskennallinen peruste/painotettu opiskelijamäärä à 7500,54 euroa)
- aamu- ja iltapäivätoiminta -yksiköiden oikea lukumäärä 62942,0 (päätöksen perusteena 65424,0 laskennallinen peruste/ohjaustunti 26,00, rahoitusosuus 57 %)

Perusopetuksen tutkintoon valmentavassa koulutuksessa oli 20.9.2023 yhdeksän oppilasta, mutta KOSKI-tietovarannon ja OPH:n järjestelmän osalta on ollut tiedonsiirtovirhe ja OKM:n päätös perustuu kahdeksaan oppilaaseen. Asiaa on selvitelty OPH:n ja OKM:n kanssa. Tiedonsiirtovirhe on johtunut Primus-tietojärjestelmään alun perin ilman henkilötunnusta tallennetun oppilaan tiedoista. Tieto on siirtynyt oikein KOSKI-tietovarantoon, mutta ei OPH:n rahoituslaskelmiin. Tiedonsiirtovirhe aiheuttaa yhden yksikön erotuksen kaupungin ennakkollisen rahoituksen perusteena oleviin yksiköihin ja puuttuvan osuuden kaupungille myönnettyyn rahoitukseen, yhteensä 8708,95 euroa.

Lukiokoulutuksen ennakkollinen rahoitus perustuu ilmoituspäivien 20.1.2023 ja 20.9.2023 opiskelijamääriin ja niiden painotukseen. OKM:n rahoitusraportilla yksiköiden lukumäärä on 2150, joka muodostuu painotettuina opiskelijamääristä 2090 (20.1., painotus 7/12) ja 2234 (20.9., painotus 5/12).

Tarkastuksessa on huomattu, että molempien tilastointipäivien osalta KOSKI-tietovarannosta nousee virheelliset luvut rahoitusraporteille. Tilastointipäivän 20.1.2023 oikea opiskelijamäärä on 2092, tieto näkyy oikeana KOSKI-tietovarannon Tunnusluvut: opiskelijamäärät -raportilla. Tilastointipäivän 20.9.2023 oikea opiskelijamäärä on 2243. Tunnusluvut: opiskelijamäärä -raportilla tieto näkyy virheellisenä 2234, mutta Lukiokoulutuksen raportit: opiskeluoikeus- ja suoritustiedot -raporttia

verrattaessa kaupungilla käytössä olevaan Primus-tietojärjestelmään, opiskelijamäärät täsmäivät. Tarkastuksessa huomattiin myös, että kaupungin tiedoissa oli kaksi virheellistä yksikköä, jotka on nyt korjattu KOSKI-tietovarantoon eivätkä ne näy aiheettomasti tarkastetuissa opiskelijamäärissä.

Tarkasteluilla luvuilla laskettu painotettu yksikkömäärä on 2154,9. Tiedonsiirtovirhe aiheuttaa 4,9 yksikön puuttuvan osuuden kaupungille ennakkolisesta rahoituksesta, yhteensä 36752,65 euroa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan vuoden 2024 rahoituksen perusteena olevien yksiköiden määrässä huomioidaan ohjaustunnit syksyltä 2022 ja kevätkaudelta 2023. Ohjaustuntien määrä kerrotaan OKM:n ilmoittamalla kertoimella, joka on 0,844 vuonna 2024. Em. ohjaustunnit on ilmoitettu tilastointipäivänä 20.9.2023 erikseen suomenkielisestä ja ruotsinkielisestä opetuksesta.

Sylvia-koti ry aloitti avustetun toimintansa Lahden kaupungille kevätkauden alussa 2023, mutta Lahden kaupunki ilmoitti syksyn 2022 suomenkielisen opetuksen tietoihin aiheettomasti ohjaustunteja Sylvia-koti ry:n osalta yhteensä 2944 tuntia. Syksyn 2022 suomenkielisen opetuksen oikea ohjaustuntien määrä on 33856 ja kevään 2023 tuntimäärä 39200. Ruotsinkielisen opetuksen tuntimäärä on ilmoitettu oikein ja on 736 keväällä 2022 ja 784 syksyllä 2023. Yksiköiden oikea määrä on 62942 ($74576 * 0,844$), kun rahoituksen perusteena on 65424 yksikköä. Lahden kaupungin aiheettoman ilmoituksen perusteella kaupungille on myönnetty perusteetonta valtionosuutta 36783,24 euroa.

Perusopetuksen tutkintoon valmentava koulutus ja lukiokoulutus kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2024 lopussa korjattaviin eriin, mutta eivät vastaa kaupungin ilmoittamia yksiköitä ja myöhentävät Lahden

kaupungin rahoitusosuutta noin 45400 eurolla. Aamu- ja iltapäivän suoritteet perustuvat toteumaan eikä niitä korjata enää vuoden 2024 aikana. Edellä mainittujen erien kokonaisvaikutus Lahden kaupungin valtionosuuteen on puuttuvaa rahoitusta laskennallisesti 8678,36 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saannista, se on osoitettava OKM:lle ja toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa Opetushallituksen kirjaamoon.

Oikaisuvaatimukseen liitetään oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös sekä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa.

Opetushallitus ohjeistaa oikaisun tekemistä seuraavasti:

- korjatut tiedot toimitetaan VOS-tietojen korjauslomakkeilla valtionosuudensaajakohtaisten kokonaismäärien osalta valtionosuudet(at)oph.fi;
- tiedot korjataan KOSKI-tietovarantoon välittömästi ja korjaukseen haetaan oikaisua oikaisumenettelyn mukaisesti ja
- oikaisuvaatimukseen liitetään korjattu VOS-tietojen korjauslomakkeet allekirjoitettuna pdf-tiedostona.

Sivistyksen palvelualue on korjannut Opetushallituksen ohjeen mukaisesti sen tallennuksen johdosta virheitä aiheuttaneet tiedot Primus-tietojärjestelmään, josta ne päivittyvät KOSKI-tietovarantoon. Sivistyksen palvelualueen laatimat VOS-korjauslomakkeet toimitetaan OPH:lle viimeistään ennen oikaisuvaatimuksen lähettämistä. Talouspalvelujen laatima oikaisuvaatimusluonnos esitetään tämän päätöksen liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 04.03.2024 § 93

Toimenpiteet

Ote: oikaisuvaatimuksen liitteeksi/controller Maija Laine, ote osoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriölle

Ote: konsernipalvelut/talousoalvelut, konsernipalvelut/lakipalvelut